

Historie informací

Informace

Informace je zpráva, kterou se lidé něco dozvídají, získávají ji nebo si ji předávají.

Informace je základní stavební jednotkou civilizace.

Pravěk

V pravěku lidé žili v tlupách, jedli syrové jídlo, spali v jeskyních. Měli oheň, bez kterého by umřeli zimou a hladu. Pořád se o něho musel někdo starat, protože když vyhasl, byl s kmenem amen.

Čirou náhodou někdo přišel na to, že když se do sebe bouchne bílými kameny poblíž suché kůry stromu, tak se oheň rozhoří sám.

Informace o tom, že oheň se dá nejen získat při požáru, ale i vyrobit, se předávala dál. Z generace na generaci ji pak pralidé přijímali jako fakt, jako něco samozřejmého, něco, co se ví. Časem někdo jiný přišel na to, že oheň se dá vyrobit i jinak - například třením dřívěk. A později i pomocí kouzelné síry. Anebo odpálením trhaviny. Je mnoho způsobů jak rozdělat oheň. Tisíce lidí vymíralo jenom kvůli tomu, že nevěděli jak na to, že neměli k dispozici tu správnou informaci.

Předávání informací se říká komunikace. Ta probíhá prostřednictvím nějakého nosiče, například slov, písmen, obrázků nebo zvuků.

Starověk

Každá civilizace přistupovala k získávání, uchovávání a přenášení informací jinak. Už ve starověku existovaly civilizace, které braly získávání informací (čili objevování nových věcí) velmi vážně.

Informace se získávaly a přenášely dál zejména v odvětvích důležitých pro život například v zemědělství, hrnčířství, nebo tesařství, ale i v astronomii, matematice, medicíně. Zaznamenávaly se i dějinné události jako dynastie panovníků nebo důležité bitvy.

Přenášení informací bylo nahodilé, **chaotické a pomalé**. Informace se předávaly převážně **ústně**, novinky z dalekých krajů se dovážely pomocí lodí a privilegovaným vládcům sloužily k předávání informací (například o průběhu bitev) pěší či jízdní poslové.

Zpočátku se informace předávaly vyryté na **hliněné destičky**. Později byl vyroben **papyrus**. Z malé rostliny, která se jmenuje **šáchor papírodárný**.

Postup výroby papyru byl následující: Tlustá stébla šáchoru se podélně rozřízla a zbavila vrchní vrstvy. Po tomto skalpování zůstal jenom bílý vnitřek, který se nakrájel na proužky. Ty se naskládaly vedle sebe a příčně se na ně kladla další vrstva. Vrstev mohlo být několik, podle toho, jak měl být list papyru tlustý. Pak se celá hmota vylisovala, takže se proužky zapasovaly do sebe a vznikl papyrus. Nakonec se ještě slepily papyrové listy za sebe pomocí škrobové kaše. Výsledný svitek měl i několik metrů.

Psalo se na něj nástrahami ze seříznutého rákosu. Inkoust se vyráběl ze směsi sazí, vody a arabské gumy.

Staré svitky se nevyhazovaly - písmo se z nich oškrábalo a používalo se znova.

K předávání informací do „druhého života“ sloužily stěny hrobek, které byly zdobeny **nápisy, malbami a reliéfy** znázorňujícími výjevy ze skutečného života. Tyto hrobky jsou pro nás teď neocenitelnou pomůckou při zkoumání způsobu života dávných civilizací.

Knihy - jeden člověk ji napsal, pak ji ještě krasopisně přepsal, aby ji mohl přečíst i někdo jiný než autor. Dále kněží, opisovači. Zsvětli svůj život tomu, že z jedné knihy udělají dvě.

Ve starověku se informace šířily ústně, pomalu, pomocí posílů. K záznamu informací se používaly hliněné tabulky, popřípadě papyrus.

Středověk

Ve středověku se domácí informace mezi prostými lidmi šířily také „od úst k ústům“, ale docházelo poměrně často i k přenášení informací z cizích krajů. Velkou roli sehráli potulní zpěváci, kteří cestovali od kraje ke kraji, v hospodě se dozvídali novinky a na další štaci je dávali k lepšímu. Často formou písničky nebo říkanky.

Středověké knihovny už nemusely obsahovat vyztužené police, protože informace už se dávno zaznamenávaly na papír. A od roku **1448** už zná historie **knihotisk**, takže odpadá nekonečné opisování textů.

Novověk

Je rájem pro přenášení důležitých i nedůležitých informací. Poslední doba je rájem pro přenášení čehokoliv, bez ohledu na to, jak velký nesmysl to je.

Informace se začaly šířit pomocí **Morseovy abecedy a telegrafu**, později pomocí **rádia, televize, telefonu** a nakonec díky králi současného přenosu informací - **internetu**. Pomocí něj je možné přenést jakoukoliv informaci téměř okamžitě třeba na druhý konec světa.

Také uchovávání informací je daleko snazší a dlouhodobější, hlavně díky možnostem rychlého a jednoduchého pořízení kopií.

Také uchovávání informací je daleko snazší a dlouhodobější, hlavně díky možnostem rychlého a jednoduchého pořízení kopií. Díky možnosti digitalizace a pořizování nespočetného množství kopií dochází ke ztrátám informací poměrně málo.

Informace se uchovávaly nejen v **knihách, novinách a časopisech**. Zaznamenávaly se i na **magnetofonové pásky, diskety, gramofonové desky, fotografie či filmové pásy**, s nástupem počítačů a možnosti digitalizace informací i na **CD či DVD, blue-ray disky, flash disky...**

Paměťová média jsou pořád menší, šíření informací pořád rychlejší a díky masivnímu rozšíření počítačů je i jednodušší a dostupnější pro kohokoliv.

Úkoly

1. *Jaké druhy zpráv byly v historii lidstva nejdůležitější?*
2. *Vypočítej, jak dlouho trvalo středověkému poslu přenesení informace „Ahoj, jak se máte?“ z Istanbulu do Prahy. Vzdálenost měst je přibližně 2000 km, kůň běží průměrnou rychlostí 20 kilometrů za hodinu, každý den počítej 10 hodin na spánek a odpočinek, připočti dva dny na přepadení lupiči a 1 den na léčení bolavého pozadí pošťáka.*
3. *Najdi na internetu obrázek šáchoru papírodárného.*
4. *Jak dlouho by trvalo převezení pohlednice z Istanbulu do Prahy letecky? Počítejte, že letadlo letí průměrnou rychlostí 800 km za hodinu.*

5. *Jak dlouho trvá přenesení informace „Na dovolenou sem nejezděte, postihly nás záplavy“ z Istanbulu do Prahy pomocí internetu?*
6. *Vyhledej na internetu obrázky **papyru, tiskařského stroje, telegrafu, telefonu, mobilního telefonu, knihy, novin, časopisů, magnetofonové pásky, diskety, gramofonové desky, fotografie filmového pásu, CD, DVD, blue-ray disku, flash disku...** a ulož je do svých dokumentů (nebo do odpovědi v textovém editoru).*